D E C I Z I E

În numele Legii

23 ianuarie 2024 mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Cahul
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător: ***Galina Vavrin***
Judecătorii: ***Natalia Bondarenco şi Ion Dănăilă***
Grefier: ***Tatiana Ghenciu***
Cu participarea:
Apelantei: ***Tanasoglo Olesea,***
Avocatului: ***Cimpoieș Vladimir,***
Interpretei: ***Liudmila Moldovanu,***

A examinat în şedinţă publică apelul declarat de *reclamanta Tanasoglo Olesea* împotriva *hotărârii Judecătoriei Comrat sediul Central din 12 decembrie 2022,* în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***Tanasoglo Olesea*** ********** către ***Dudnic Corneliu*** ***********, *intervenient accesoriu* ***Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia*** cu privire *la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale*.

C O N S T A T Ă *:*

În fapt:

1. La data de 12 iulie 2018 *Tanasoglo Olesea* a depus cerere de chemare în judecată către *Dudnic Corneliu* (f.d.1-7, vol. I) potrivit căreia a solicitat:

Examinarea cererii de chemare în judecată cu repunerea în termen de depunere.

Recunoașterea informației precum că ”Tanasoglo Olesea care ocupă o funcție de demnitate publică de vice-președinte al Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia este fondatorul sau directorul unei întreprinderi care exportă produse în Federația Rusă, distribuită de deputatul în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu la data de 02.09.2018, la programul de televiziune NTV Moldova „Glavnîi Vopros”, nu corespunde adevărului, care îi discreditează onoarea și demnitatea.

Obligarea pârâtului Dudnic Corneliu, să-i aducă ei, vicepreședintelui Comitetului Executiv al Găgăuziei Tanasoglo Olesea, scuze publice și să dezmintă prin aceeași metodă prin care a fost răspândită informația care o discreditează pe

*același canal de televiziune NTV Moldova cu următorul conținut: „La 09 februarie 2018 în emisiunea de televiziune NTV Moldova „Glavnîi Vopros” cu prezentatoarea Iulia Fedorova, la care a participat și un deputat al Parlamentului Republicii Moldova - Bogdan Tirdea, de la minutul 46 până la minutul 48 din programul de mai sus, Eu deputat în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu ***** în mod public am răspândit informații false și neconfirmate, care lezează onoarea și demnitatea vice-președintelui Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia – Tanasoglo Olesea *****, iar în persoana ei întregului organ executiv al autonomiei. Tanasoglo Olesea ***** nu este fondatorul sau directorul a careva întreprinderi și, corespunzător, nu desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv cea legată de export de bunuri către Federația Rusă. Informațiile pe care le-am răspândit nu sunt doar ne confirmate, dar nu au nicio bază faptică, întrucât Tanasoglo Olesea ***** ocupă o funcție de demnitate publică de vice-președinte al Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia. În acest sens, îmi cer scuze vice-președintelui Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia - Tanasoglo Olesea ***** și în persoana sa întregului Comitet Executiv al UTA Găgăuzia pentru răspândirea unei informații ne confirmate făcute de mine la postul de televiziune NTV Moldova, în cadrul emisiunii „Glavnîi Vopros” la 02.09.2018. Având în vedere cele spuse mai sus, vă rog să ignorați discursul meu televizat la canalul specificat”.*

Încasarea de la pârâtul, deputat în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu prejudiciul moral cauzat în valoarea de 250 000 lei și cheltuielile legate de prezentul proces în sumă de 250 lei cu titlu de taxă de stat, cât și cheltuieli poștale în sumă de 11,50 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 09 februarie 2018 în cadrul emisiunii televizate la postul tv - NTV Moldova la emisiunea „Glavnîi Vopros” cu prezentatoarea Iulia Fiodorova au participat: deputații în Parlamentul Republicii Moldova – Dudnic Corneliu și Bogdan Țîrdea. De la minutul 46 până la minutul 48 din emisiunea menționată mai sus, Dudnic Corneliu în mod public a răspândit informații false și neconfirmate, care lezează onoarea și demnitatea nu doar a sa în calitate de persoană care ocupă o funcție de demnitate publică, dar și în persoana sa a întregului Comit Executiv, inclusiv și Conducătorul (Bașcanul) Găgăuziei, chiar și a Președintelui Republicii Moldova.

În perioada respectivă de timp Dudnic Corneliu a spus următoarele: „*50 de întreprinderi azi au dreptul la export și majoritatea dintre acestea, nu majoritatea, dar toate sunt înregistrate în Găgăuzia. Eu vă aduc un exemplu, înseamnă că, întreprinderea, care a plantat 300 de hectare de plantații, care cultivă 2-3 culturi, au propriile ateliere de prelucrare și sortare, dar nu au în prezent acces pe piața rusă. Deoarece, critică autoritățile locale și critică Partidul Socialist. Întreprinderea, care a fost creată în urmă cu 2 zile și este condusă de vice-președintele Bașcanului – Olesea Tanasoglo, nu a plantat nici un copac, nici o*

viță-de-vie, nici un leu de investiție, iar astăzi figurează pe lista întreprinderilor care au dreptul de a exporta pe piața rusă. 50 de întreprinderi care au dreptul și până când acolo oamenii le aduc președintelui tău și bașcanului nostru." La întrebarea deputatului Țîrdea - „*Vorbeşti serios?*", a urmat răspunsul - „*Da, sunt foarte serios!*" Și dacă vei fi acționat în judecată, a urmat răspunsul lui Dudnic Corneiu „- *Dați-mă unde vreți!*". De asemenea, la întrebarea „- *Aveți dovezi, există un video*?", Dudnic Corneliu a răspuns că „*Da, există*!" Căruia deputatul Țîrdea B. i-a spus: „*Atunci de ce nu te duci la Procuratură? Tu l-ai acuzat pe președinte că ia mită...*" La care Dudnic Corneliu a spus următorul lucru - „*locuiți în autonomie, conversați cu businessul și Bogdan, dacă vrei, du-te și verifică informația care eu ți-am spus-o, uite-te în ce întreprindere Olesea Tanasoglo este fondator, cum se numește această întreprindere"*.

Astfel, pârâtul în mod public a învinuit-o că deținând o funcție de demnitate publică – funcția de vice-președinte a Bașcanului din Găgăuzia, nu doar că a creat o întreprindere, pe care o conduce, adică desfășoară activitate de întreprinzător, dar și este fondatorul a unei întreprinderi.

Face trimitere reclamanta la prevederile art. 12 alin. (1), art. 23 alin. (2) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică.

Din răspunsul Agenției Servicii Publice din 02.05.2018 c numărul 67, la solicitarea sa oficială, rezultă că potrivit datelor din Registrul de stat ea nu este fondatorul vreunei întreprinderi.

Răspândind informația falsă la 09.02.2018 la programa televizată NTV Moldova la emisiunea „Glavnîi Vopros", care se difuza în toată țara, inclusiv și în UTA Găgăuzia, Dudnic Corneliu lezându-i onoarea, demnitatea și reputația profesională ca persoană care ocupă o funcție de demnitate publică. Urmărind scopul său de cupiditate și ducând în eroare populația, care seamănă dușmănie între locuitorii și autoritățile UTA Găgăuzia, ceea ce agravează fapta pe care a comis-o.

În rezultatul, acțiunilor ilegale ale pârâtului îndreptate împotriva sa, a suportat un șoc major, nu a putut dormi, a luat medicamente de calmare și, prin urmare, a suferit un prejudiciu moral.

Prin intermediul canalului de televiziune „NTV Moldova" a fost răspândită o informație falsă pe un teritoriu vast, către un număr mare de persoane, inclusiv care asigură o influență față de parteneri externi, ceea ce a cauzat în special o lovitură ireparabilă reputației sale profesionale ca persoană care deține o funcție de demnitate publică.

Potrivit răspunsului oficial al Directorului SC „Exclusiv Media" SRL care este fondatorul canalului „NTV Moldova" din data de 19.06.2018 pentru cererea nr. 19/06-18, rezultă că: numărul telespectatorilor care au urmărit programul NTV Moldova, Clavnîi Vopros", difuzată la 09 februarie 2018, a constituit 94.529 de persoane; numărul telespectatorilor care au urmărit canalul în timpul acestui

program a fost de 31947 persoane; numărul telespectatorilor care au urmărit programul specificat pe site-ul www.ntv.md a fost de 1618 persoane.

Reclamanta făcând trimitere la prevederile art. 32 alin. (1) și (2) din Constituție, art. 15 alin. (1) și 16 alin. (5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, a menționat că în cadrul procedurii prealabile de soluționare a litigiului a expediat prin intermediul poștei în adresa pârâtului Dudnic Corneliu cerere prealabilă, prin care i-a solicitat ultimului, să dezmintă în mod public pe același canal NTV Moldova informațiile false, să își prezinte scuzele publice și să repare prejudiciul moral cauzat.

Confirmarea primirii cererii prealabile de către pârât este notificarea acestuia prin scrisoare recomandată nr. DS3805004381AR cu data de înmânare 20 martie 2018 și semnătura acestuia din urmă.

A sperat că Dudnic Corneliu este bărbat și, ținând cont de poziția sa, își va cere scuze în fața femeii pe care a defăimat-o și a insultat-o. Dar așteptările mele s-au dovedit a fi zadarnice, din partea acesteia din urmă nu a primit niciun răspuns scris la cererea sa preliminară, dar nici dezmințiri publice. Drept urmare, a fost nevoită să înceapă să colecteze dovezi și anume să facă interpelări, în instituțiile de stat abilitate și canalele de informare relevante. Ultimul răspuns, la interpelarea sa, a parvenit de la directorul SC „Exclusiv Media" S.R.L., care este fondatorul NTV Moldova" la data de 22 iunie 2018, care a fost înregistrat în cancelaria Comitetului executiv a UTA Găgăuzia.

Indică că potrivit art. 17 din Legea cu privire la libertatea de exprimare (1) Cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile, care curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile. Cu toate acestea, persoana poate fi repusă în termenul de prescripţie dacă a omis acest termen din motive justificate şi a înaintat cererea de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data dispariţiei motivelor care justifică repunerea în termen.

Susține reclamanta că, ținând cont de faptul că nu a primit nici un răspuns la cererea sa prealabilă de la pârât, precum și informația oficială primită de la directorul SC „Exclusiv Media" S.R.L. cu înregistrarea video a programului de televiziune NTV Moldova „CGlavnîi Vopros" din data de 22 iunie 2018, fără de care nu a putut în prealabil nu a putut depune o cerere de chemare în judecată, solicită restabilirea termenului de depunere a cererii de chemare în judecată din motive întemeiate legate de obligația de prezentarea unor probe pe care își întemeiază pretențiile din acțiune.

Făcând trimitere la art. 20 din Constituție, art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, indică că informația falsă răspândită, care i-a cauzat suferințe morale, trebuie să fie dezmințită de pârât în mod public, pe același canal NTV Moldova unde Dudnic Corneliu ar trebui, de asemenea, să-și prezinte scuzele

publice și să recupereze prejudiciul moral cauzat, pe care la evaluat la suma de 250 000 lei, cât și cheltuielile legate de achitarea taxei de stat.

În opinia sa pârâtul a răspândit cu răutate informații false, deși legea nu prevede o libertate nelimitată de exprimare care ar putea încălca drepturile altora. Mai mult, folosirea acestor libertăți de către o persoană, implică și obligații și responsabilitatea acestei persoane față de alte persoane în cazurile când se abuzează de această libertate.

Pretențiile împotriva pârâtului le consideră întemeiate, întrucât prezumția de nevinovăție este un drept garantat consacrat de articolul 21 din Constituția Republicii Moldova, inclusiv de art. 12 din Legea Republicii Moldova „Cu privire la libertatea de exprimare", concretizează modalitatea de aplicare a acestui drept în raport cu subiecții, atunci când se examinează diferite declarații privitor la presupuse încălcări ale legii săvârșite de titularul dreptului de prezumție de nevinovăție.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. art. 20-21, 32 alin. (1-2) din Constituția Republicii Moldova, art. art. 117-118, 116-117 Cod de procedură civilă, art. art. 16, 1422 din Codul civil, art. art. 12 alin. (1), 23 alin. (2) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică și art. art. 7, 12, 14-21, 26, 29 Legea privind libertatea de exprimare și art. art. 15 alin. (1-2) din Legea despre statutul deputatului în Parlament.

2. Cauza civilă a fost examinată în mod *repetat* de instanța de fond și de apel.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 26 septembrie 2019 (f.d. 68, 75-84, vol. I) *a fost admisă acțiunea*, recunoscută informația precum că Tanasoglo Olesea care ocupă o funcție de demnitate publică de vice-președinte al Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia este fondatorul sau directorul unei întreprinderi care exportă produse în Federația Rusă, distribuită de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu la data de 02.09.2018, la programul de televiziune NTV Moldova „Glavnîi Vopros", nu corespunde adevărului, care îi discreditează onoarea și demnitatea, iar pârâtul Dudnic Corneliu a fost obligat să-i aducă ei, vicepreședintelui Comitetului Executiv al Găgăuziei Tanasoglo Olesea, scuze publice și să dezmintă prin aceeași metodă prin care a fost răspândită informația care o discreditează pe același canal de televiziune NTV Moldova, cu conținutul conform acțiunii. S-a dispus încasarea de la pârâtul Dudnic Corneliu în beneficiul lui Tanasoglo Olesea prejudiciul moral cauzat în valoare de 250 000 lei și cheltuielile legate de prezentul proces în sumă de 7750 lei cu titlu de taxă de stat, cât și cheltuieli poștale în sumă de 11,50 lei.

3. Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 30 septembrie 2020 (f.d. 23-24, vol. II) la punctul 1 din partea dispozitivă a hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 26 septembrie 2019 după cuvintele „se

admite acțiunea” suplimentar de adăugat „*cu repunerea în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată”*.

4. Prin decizia Curții de Apel Comrat din 18 decembrie 2020 (f.d.40, 44-49, vol. II): a fost admisă cererea de apel depusă de pârâtul Dudnic Corneliu și avocatul său Covaliov V. și Donciu A și a fost casată hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 26 septembrie 2019 și hotărârea suplimentară din 30 septembrie 2020 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tanasoglo Olesea împotriva lui Dudnic Corneliu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, cât și privitor la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauze spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Drept temei de casare a hotărârii din 26 septembrie 2019 și a hotărârii suplimentare din 30 septembrie 2020 a servit faptul că, faptul în hotărârea din 26 septembrie 2019, instanța de fond a dispus obligarea lui Dudnic Corneliu să aducă lui Tanasoglo Olesea, scuze publice și să dezmintă prin aceeași metodă prin care a fost răspândită informația care o discreditează pe același canal de televiziune NTV Moldova, „*...vice-președintelui Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia - Tanasoglo Olesea ***** și în persoana sa întregului Comitet Executiv al UTA Găgăuzia”* soluționând chestiunea persoanelor care nu au fost atrase în proces.

5. Prin încheierea protocolară din 04 mai 2021 emisă de Judecătoria Comrat sediul Central a fost atras în calitate de intervenient accesoriu *Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia.*

La data de 09 noiembrie 2021 avocatul Cimpoeș Vladimir a depus în interesele lui Dudnic Corneliu prin care a solicitat ridicarea excepției de tardivitate a cererii de chemare în judecată înaintată de Tanasoglo Olesea împotriva lui Dudnic Corneliu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reptației profesionale în conformitate cu prevederile art. 186^1 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 18 iulie 2022 (f.d. 125-129, vol. II) a fost admisă cererea reclamantei Tanasoglo Olesea privitor la repunerea în termen de prescripție extinctivă la depunerea cererii de chemare în judecată și a fost repusă în termen cererea de chemare în judecată înaintată de Tanasoglo Olesea împotriva lui Dudnic Corneliu, intervenientul accesoriu Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia privitor la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat.

S-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul pârâtului avocatul Cimoieș Vladimir privitor la ridicarea excepției de tardivitate la depunerea cererii de chemare în judecată de către Tanasoglo Olesea împotriva ui Dudnic Corneliu, intervenientul accesoriu Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia privitor la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat.

Poziția instanței de fond:

6. Prin Hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 12 decembrie 2022 (f.d.145, 148-153, vol. II):

S-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Tanasoglo Olesea împotriva lui Dudnic Corneliu, intervenientul accesoriu Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia privitor la:

- Recunoașterea informației precum că Tanasoglo Olesea care ocupă o funcție de demnitate publică de vice-președinte al Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia este fondatorul sau directorul unei întreprinderi care exportă produse în Federația Rusă, distribuită de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu la data de 02.09.2018, la programul de televiziune NTV Moldova „Glavnîi Vopros", nu corespunde adevărului, care îi discreditează onoarea și demnitatea.

*- Obligarea pârâtului Dudnic Corneliu, să-i aducă ei, vicepreședintelui Comitetului Executiv al Găgăuziei Tanasoglo Olesea, scuze publice și să dezmintă prin aceeași metodă prin care a fost răspândită informația care o discreditează pe același canal de televiziune NTV Moldova cu următorul conținut: „La 09 februarie 2018 în emisiunea de televiziune NTV Moldova „Glavnîi Vopros" cu prezentatoarea Iulia Fedorova, la care a participat și un deputat al Parlamentului Republicii Moldova - Bogdan Tirdea, de la minutul 46 până la minutul 48 din programul de mai sus, Eu deputat în Parlamentul Republicii Moldova Dudnic Corneliu ***** în mod public am răspândit informații false și neconfirmate, care lezează onoarea și demnitatea vice-președintelui Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia – Tanasoglo Olesea *****, iar în persoana ei întregului organ executiv al autonomiei. Tanasoglo Olesea ***** nu este fondatorul sau directorul a careva întreprinderi și, corespunzător, nu desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv cea legată de export de bunuri către Federația Rusă. Informațiile pe care le-am răspândit nu sunt doar ne confirmate, dar nu au nicio bază faptică, întrucât Tanasoglo Olesea ***** ocupă o funcție de demnitate publică de vice-președinte al Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia. În acest sens, îmi cer scuze vice-președintelui Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia - Tanasoglo Olesea ***** și în persoana sa întregului Comitet Executiv al UTA Găgăuzia pentru răspândirea unei informații ne confirmate făcute de mine la postul de televiziune NTV Moldova, în cadrul emisiunii „Glavnîi Vopros" la 02.09.2018. Având în vedere cele spuse mai sus, vă rog să ignorați discursul meu televizat la canalul specificat".*

- și privind încasarea de la pârâtul Dudnic Corneliu în beneficiul lui Tanasoglo Olesea prejudiciul moral cauzat în valoarea de 250 000 lei și cheltuielile legate de prezentul proces în sumă de 7750 lei cu titlu de taxă de stat, cât și cheltuieli poștale în sumă de 11,50 lei.

Solicitarea și argumentele apelantului:

7. La data de 26 decembrie 2022 reclamanta *Tanasoglo Olesea* a declarat *apel (nemotivat)* (f.d.147) și ulterior la data de 29 mai 2023 a depus cerere de apel motivat (f.d. 167-178) împotriva hotărârii nominalizate prin care a solicitat:

Primirea și admiterea apelului;

Casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 12 decembrie 2022 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tanasoglo Olesea împotriva lui Dudnic Corneliu, intervenient accesoriu Comitetul Executiv a UTA Găgăuzia cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor înaintate, în volum deplin.

În *motivarea apelului* s-a invocat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, pe care o consideră ilegală și pasibilă casării din următoarele considerente.

A indicat apelanta că, la data de 12 iulie 2018 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Dudnic Corneliu cu privire *la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale*.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 26 septembrie 2019 pretențiile sale au fost admise în totalitate.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 18 decembrie 2020 a fost casată hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 26 septembrie 2019 și hotărârea suplimentară din 30 septembrie 2020 iar cauza a fost remisă pentru o nouă reexaminare, în aceeași instanță în alt complet de judecată. Cu toate, în motivarea deciziei Curtea de Apel Comrat din 18.12.2020 colegiul nu a recunoscut, argumentele părții motivate a hotărârii primei instanțe, ca fiind eronate în partea admiterii cererii de chemare în judecată în fapt, dar a indicat doar la pct. 3 din partea dispozitivă a deciziei și necesitatea atragerii în proces a Comitetului Executiv al Găgăuziei, și nu mai mult.

În același timp, la data de 12 decembrie 2022 Judecătoria Comrat, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii prin care pretențiile sale din cererea de chemare în judecată au fost respinse în totalitate, pe temei de netemeinicie. Astfel, consideră că instanța a modificat hotărârea primei instanțe, emisă la 26.12.2019 la 100 de procente în sens opus, nemodificând doar observațiile procesuale, indicate în decizia Curții de Apel Comrat din 18.12.2020 dar în totalitate a modificat concluzia instanței asupra acțiunii și denaturând astfel normele de drept material.

În acest sens, atrage atenția că dispozitivul hotărârii judecătorești, după cum a arătat mai sus, a fost pronunțat la data de 12 decembrie 2022. O cerere pentru necesitatea întocmirii și transmiterii în adresa sa a hotărârii integrale menționate în conformitate cu cerințele art. 236 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova a fost depusă la sediul instanței la data de 26 decembrie 2022 cu numărul de intrare nr. 16614. În aceeași zi, la 26 decembrie 2022, a depus cerere de apel cu numărul de intrare nr. 16610 privind casarea Hotărârii

Judecătoriei Comrat din 12 decembrie 2022 și emiterea unei decizii, prin care pretențiile sale să fie admise în totalitate.

Indică apelanta că, potrivit art. 236 alin. (5) din Codul de procedură civilă, prevede că, instanţa de judecată va întocmi hotărîrea integrală dacă: a) participanţii la proces, în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere; b) participanţii la proces, în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, depun cerere de apel.

În conformitate cu art. 236 alin. (6), (8) Cod de procedură civilă în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunţării dispozitivului hotărîrii, după caz. (8) Hotărîrea integrală se remite participanţilor la proces în termen de 5 zile.

Însă, în baza părții primite din hotărârea judecătorească din 12 decembrie 2022 și a scrisorii de însoțire, rezultă că hotărârea motivată a fost întocmită abia la 04 mai 2023, transmisă de instanță la 10 mai 2023 și primită prin poștă după data de 12 mai 2023. Ținând cont de cerințele art. 236 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, hotărârea judecătorească în ansamblu ar fi trebuit să fie întocmită de instanță până la data de 09.02.2023 (26.12.2022 - înregistrare a cererii de eliberare a hotărârii motivate și înregistrarea cererii de apel + 45 de zile = 09.02.2023). Totodată, hotărârea motivată a fost întocmită abia la data de 04 mai 2023, transmisă la data de 10.05.2023 și primită la data de 12.05.2023.

Indică că, după ce a luat cunoștință cu partea motivată a hotărârii Judecătoriei Comrat din 12.12.2022 poate susține cu certitudine că aceasta nu corespunde prevederilor art. 239, art. 240 alin. (1), art. 241 din Codul de procedură civilă.

Astfel, la indicația Curții de Apel Comrat, instanța a atras în calitate de intervenient accesoriu Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia. Totodată, în partea descriptivă a hotărârii judecătorești nu există deloc explicații din partea intervenientului accesoriu - Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia și poziția acestuia asupra fondului cererii. Astfel, instanța la emiterea hotărârii a ignorat complet una dintre părțile procesului și nu le-a acordat o evaluare juridică. În partea descriptivă a hotărârii judecătorești nu s-au reflectat și referințele prezentate de părți, nemaivorbind despre conținutul cererii prealabile scrisă ca procedură preliminară de soluționare a litigiului și răspunsul la acesta de către pârât sau lipsa acestuia. În cele din urmă, o atitudine atât de superficială față de materialele cauzei a dus la ignorarea de către instanță a probelor prezentate și la o apreciere eronată a circumstanțelor cauzei.

Indică că pe de o parte, instanța de judecată, motivând hotărârea emisă privitor la respingerea acțiunii face trimitere la normele, în baza căruia acțiunea civilă nu a putut fi admisă, cele precum art. 3 alin. (3), art. 7 alin. (1) - (5) din

Legea cu privire la libertatea de exprimare, întrucât în ședința de judecată, s-a stabilit și a prezentat toate probele necesare că pârâtul a fost cel care a difuzat public la televiziune informații care o discreditează, ceea ce era fals. Mai mult, nici pârâtul, nici reprezentantul acestuia nu au negat faptul difuzării unor informații care discreditează reclamantul.

Menționează apelanta că pe de o altă parte instanța emite o hotărâre contrară legii și opune legii o filozofie neîntemeiată pe normele de drept material și un fel de judecată de valoare numită „opinie declarativă", făcând referire la practica Curții Europene a Drepturilor Omului și hotărâri care, după sens, nu se potrivește și este irelevantă pentru litigiul în cauză. În cererea de chemare în judecată nu a indicat că pârâtul a numit-o cu cuvinte precum: „idiot", „grotesc" și „nepoliticos" din cauza domnului Oberschlick c. Austriei sau cauza Lopez Gomesha da Silva împotriva Portugaliei, la care s-a referit instanța, motivând hotărârea sa neîntemeiată. Astfel, instanța putea să-și motiveze hotărârea sa prezentând-o ca pretinsă judecată de valoare a pârâtului Dudnic Corneliu prin gândurile sale, care el nu le-a expus-o nici în scris și nici verbal în instanța de judecată. În fapt, președintele, motivând hotărârea, a acționat ca avocat al pârâtului sau a pârâtului însuși și a vorbit în numele acestuia că rezultă că acesta din urmă a difuzat public la televiziune informații false împotriva sa, care nu are temei de fapt, poartă un caracter de discreditare a sa, este judecata sa de valoare. Indică că unde și când pârâtul a comunicat instanței sau președintelui despre acest lucru. Dacă președintele ședinței atent ar fi luat cunoștință cu cererea de chemare în judecată și probele anexate la aceasta, cercetate inclusiv și în ședința de judecată, ar fi văzut că Dudnic Corneliu a difuzat informații false la data de 09.02.2018 în emisiunea „Glavnîi Vopros" la postul de televiziune NTV Moldova, care a fost difuzată în toată țara, inclusiv în UTA Găgăuzia. Astfel, i-a discreditat onoarea, demnitatea și reputația sa profesională ca persoană care ocupă o funcție de demnitate publică. Acesta a supus următoarele: „*50 de întreprinderi azi au dreptul la export și majoritatea dintre acestea, nu majoritatea, dar toate sunt înregistrate în Găgăuzia. Eu vă aduc un exemplu, înseamnă că, întreprinderea, care a plantat 300 de hectare de plantații, care cultivă 2-3 culturi, au propriile ateliere de prelucrare și sortare, dar nu au în prezent acces pe piața rusă. Deoarece, critică autoritățile locale și critică Partidul Socialist. Întreprinderea, care a fost creată în urmă cu 2 zile și este condusă de vice-președintele Bașcanului – Olesea Tanasoglo, nu a plantat nici un copac, nici o viță-de-vie, nici un leu de investiție, iar astăzi figurează pe lista întreprinderilor care au dreptul de a exporta pe piața rusă. 50 de întreprinderi care au dreptul și până când acolo oamenii le aduc președintelui tău și bașcanului nostru*." La întrebarea deputatului Țîrdea - „*Vorbești serios?*", a urmat răspunsul - „*Da, sunt foarte serios!*" Și dacă vei fi acționat în judecată, a urmat răspunsul lui Dudnic Corneiu „- *Dați-mă unde vreți!*". De asemenea, la

întrebarea „- *Aveți dovezi, există un video*?”, Dudnic Corneliu a răspuns că „*Da, există*!” Căruia deputatul Țîrdea B. i-a spus: „*Atunci de ce nu te duci la Procuratură? Tu l-ai acuzat pe președinte că ia mită...*” La care Dudnic Corneliu a spus următorul lucru - „*locuiți în autonomie, conversați cu businessul și Bogdan, dacă vrei, du-te și verifică informația care eu ți-am spus-o, uite-te în ce întreprindere Olesea Tanasoglo este fondator, cum se numește această întreprindere”*.

Din cele spuse de pârâtul Dudnic Corneliu la postul de televiziune rezultă că el a vorbit conștient, afirmativ, asigura că are chiar dovezi ale celor spuse și, mai mult, nu se teme de proces și justiție. Despre ce fel de judecată de valoare se poate vorbi?

Menționează apelanta că în art. 2 a Legii cu privire la libertatea de exprimare sunt reflectate noțiuni și expresii utilizate în următoarele sensuri: *defăimare* – răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei; *răspîndire a informaţiei* – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată); *informaţie* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită; *judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; *judecată de valoare fără substrat factologic suficient* – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate.

Astfel, susține că legiuitorul definește clar termenii folosiți în cerere, iar instanța nu îi poate interpreta altfel.

În motivarea hotărârii, ca un alt argument al instanței, se face referire la critica politică și o altă decizie a Curții Europene în cauza Schwabe și M.G. împotriva Germaniei. Consideră acest argument al instanței ca inexplicabil. Ce fel de critică politică are în vedere instanța în cazul în care pârâtul, prin intermediul postului de televiziune „NTV Moldova”, a difuzat informații false pe un teritoriu vast, unui număr mare de persoane, inclusiv având o influență față de partenerii externi, ceea ce a provocat în special o lovitură ireparabilă pentru reputația sa profesională, ca persoană care deține o funcție de demnitate publică. De facto, el a acuzat-o că a comis fapte ilegale, declarând totodată că deține toate dovezile celor spuse și că este gata să meargă cu ele în judecată.

În acțiune a făcut referire la norme precum: art. 32 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia *oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.* Cu toate acestea, libertatea de exprimare nu trebuie să

prejudicieze onoarea și demnitatea altei persoane. De asemenea, a făcut trimitere la prevederile art. 15 alin. (1) și art. 16 alin. (5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, care prevede că, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În cazul refuzului de a satisface, integral sau parțial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată. În cadrul procedurii preliminare de soluționare a litigiului, a trimis prin poștă pârâtului Dudnic Corneliu o cerere preliminară, prin care i-a cerut acestuia din urmă să infirme public informațiile false de pe același canal NTV Moldova, să își prezinte scuze publice și să despăgubească prejudiciul moral, cerere care a fost ignorată.

Indică apelanta că, în cerere, s-a referit și la articolul 20 din Constituția Republicii Moldova, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

În drept, apelul a fost întemeiat în baza prevederilor art. art. 20-21, 32 alin. (1) – (2), 357, 358 alin. (1), 360 alin. (1) lit. a), 362 alin. (1), 365, 385 lit. b) Cod de procedură civilă și art. art. 2, 3, 7, 12, 14-21, 26, 29 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Termenul de declarare a apelului:

8. Potrivit art. 362 Cod de procedură civilă, *„termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”.*

Din actele cauzei se constată că, hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Central a fost pronunțată public la data de 12 decembrie 2022. Cerere de apel a fost depusă de reclamanta Tanasoglo Olesea, la data de 26 decembrie 2022, și prin urmare se atestă că termenul de declarare a apelului a fost respectat.

Procedura de citare a părţilor a fost legal executată.

9. În ședința de judecată în instanța de apel, *apelanta Tanasoglo Olesea*, a susținut apelul declarat în sensul cum a fost formulat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 12 decembrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În ședință de judecată în instanța de apel, *reprezentantul intimatului Dudnic Corneliu, avocatul Cimpoeș Vladimir*, a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Cauza a fost judecată în lipsa intervenientului accesoriu Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia care a fost legal citat și nu s-au prezentat în ședință de judecată, care la data de 23 ianuarie 2024 a depus cerere prin care a solicitat examinarea

cauzei în lipsa sa, pledând pentru admiterea cererii de apel depuse de Tanasoglo Olesea, cu casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul central din 12.12.2022 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor acesteia, ceea ce exclude viciu de citare.

Conform art. 379, alin. (2) Cod de procedură civilă „*neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.*"

Fiind în prezența datelor cu privire la citarea legală a intervenientului accesoriu, ținând cont de faptul că a fost depusă o cerere de examinare în lipsă, Colegiul judiciar a dispus judecarea cauzei în lipsa intervenientului accesoriu Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia.

Aprecierea instanței de apel:

10. Audiind participanții la proces, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma analizei materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră necesar de a respinge apelul declarat de reclamanta Tanasoglo Olesea, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385, lit. a) Cod de procedură civilă, *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: a) să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.".*

Potrivit art. 373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*"

Colegiul judiciar consideră că, la caz instanța de fond a elucidat pe deplin toate circumstanțe importante pentru justă soluționare a cauzei, a examinat multilateral probele prezentate dând apreciere corectă a acestora, pronunțând o soluție care urmează să fie menținută.

Colegiul judiciar constată că, prin acțiunea înaintată reclamanta/ apelanta Tanasoglo Olesea invocă că, lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale prin afirmațiile pârâtului/intimat Dudnic Corneliu, expuse la data de 09 februarie 2018 în cadrul emisiunii televizate la postul tv - NTV Moldova la emisiunea „Glavnîi Vopros" cu prezentatoarea Iulia Fiodorova unde au participat: deputații în Parlamentul Republicii Moldova – Dudnic Corneliu și Bogdan Țîrdea. De la

minutul 46 până la minutul 48 din emisiunea menționată mai sus, Dudnic Corneliu a spus următoarele: „*50 de întreprinderi azi au dreptul la export și majoritatea dintre acestea, nu majoritatea, dar toate sunt înregistrate în Găgăuzia. Eu vă aduc un exemplu, înseamnă că, întreprinderea, care a plantat 300 de hectare de plantații, care cultivă 2-3 culturi, au propriile ateliere de prelucrare și sortare, dar nu au în prezent acces pe piața rusă. Deoarece, critică autoritățile locale și critică Partidul Socialist. Întreprinderea, care a fost creată în urmă cu 2 zile și este condusă de vice-președintele Bașcanului – Olesea Tanasoglo, nu a plantat nici un copac, nici o viță-de-vie, nici un leu de investiție, iar astăzi figurează pe lista întreprinderilor care au dreptul de a exporta pe piața rusă. 50 de întreprinderi care au dreptul și până când acolo oamenii le aduc președintelui tău și bașcanului nostru*.” La întrebarea deputatului Țîrdea - „*Vorbești serios?*”, a urmat răspunsul - „*Da, sunt foarte serios!*” Și dacă vei fi acționat în judecată, a urmat răspunsul lui Dudnic Corneiu „- *Dați-mă unde vreți!*”. De asemenea, la întrebarea „- *Aveți dovezi, există un video*?”, Dudnic Corneliu a răspuns că „*Da, există*!” Căruia deputatul Țîrdea B. i-a spus: „*Atunci de ce nu te duci la Procuratură? Tu l-ai acuzat pe președinte că ia mită...*” La care Dudnic Corneliu a spus următorul lucru - „*locuiți în autonomie, conversați cu businessul și Bogdan, dacă vrei, du-te și verifică informația care eu ți-am spus-o, uite-te în ce întreprindere Olesea Tanasoglo este fondator, cum se numește această întreprindere”*.

La data de 28 februarie 2018, reclamanta Tanasoglo Olesea a expediat în adresa lui Dudnic Corneliu cerere prealabilă, în care a solicitat infirmarea informației false distribuite de acesta și aducerea scuzelor în public și repararea prejudiciului moral cauzat. (f.d. 14-15, vol. I).

Potrivit copiei avizului de recepție poștală anexată la materialele dosarului, intimatul Dudnic Corneliu a recepționat cererea prealabilă menționată, însă după cum rezultă din materialele dosarului nu a dat nici un răspuns la această cerere (f.d. 16).

Respectiv, reclamanta Tanasoglo Olesea s-a adresat în instanța de judecată cu acțiunea privind dezmințirea informației defăimătoare și respectul reputației profesionale și recuperarea prejudiciului.

Fiind investită cu atribuțiile de judecare a cauzei, instanța de fond a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 1, alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, (în continuare Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010) „*prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.*”

În conformitate cu art. 2 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații „*defăimare – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; persoană care exercită funcții publice – persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.*"

Conform art. 3, alin. (1), (2), (3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 „*orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei.(2) Libertatea de exprimare protejează atât conţinutul, cât şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. (3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.*"

Potrivit art. 7 alin. (1), (2), (3), (4), (5), (6) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 „*orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. (2) Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. (3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. (4) Persoana lezată prin răspândirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. (5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. (6) Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii: a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate.*".

În context, Colegiul civil reține faptul că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în

orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție și acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

Totodată, chiar şi atunci când o declaraţie constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar şi o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărârea CEDO din 01.07.1997 pronunţată în *cazul Obershlik c. Austriei*).

Aderent art. 24 din Legea enunțată prevede că, reclamantul trebuie să dovedească că, pârâtul a răspândit informația, la fel și faptul că informația îl vizează pe reclamant și este defăimătoare, că informația constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; cît și existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

Iar pârâtul trebuie să dovedească că, informația nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; la momentul răspândirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; informaţia răspândită este de interes public.

Prevederile legale citate supra trebuie interpretate şi aplicate în concordanţă cu jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului, având în vedere că, libertatea de exprimare este garantată prin art. 10 din Convenţia Europeană, care prin § 2 permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăţi, cu condiţia să respecte cerinţele prevăzute de Convenţie pentru valabilitatea lor.

Astfel, fiind statuat că, exercitarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilități poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrîngeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (…) protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora (...).

Pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative prevăzute de § 2 al art. 10 CEDO şi, anume: i) măsura să fie prevăzută de lege; ii) să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2; iii) şi să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor.

Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța reține prevederile art. 3 alin. (1) - (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, care reglementează condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare. Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile

legitime, instanța reține că, unul din scopurile legitime prevăzute în § 2 al art. 10 din Convenție este protecția reputației altora.

Conform art.25 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.

În speță, Colegiul judiciar conchide că în litigiul dedus judecății reclamantul pretinde o lezare a onoarei, demnității și reputației profesionale, prin răspândirea unor judecăți de valoare, or o declarație, o opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, constituie o judecată de valoare.

Sub acest aspect, Colegiul judiciar reține că, frazele utilizate de către pârâtul Dudnic Coneliu la data de 09 februarie 2018 în cadrul emisiunii televizate la postul tv - NTV Moldova la emisiunea „Glavnîi Vopros" față de apelanta Tanasoglo Olesea nu pot fi considerate ca fiind depășite.

Mai mult, Colegiul reține că aceste expunerea, în modul formulat și în contextul respectiv, nu sunt extrem de exagerate și se încadrează în limita admisibilă a criticilor și expunerilor față de o persoană publică și activitatea acesteia, or, intimatul Dudnic Corneliu și-a exercitat un drept prevăzut de Constituție și anume dreptul la libera exprimare, respectiv, Colegiul consideră că onoarea, demnitatea și reputația profesională a apelantei Tanasoglo Olesea nu au fost prejudiciate prin informațiile difuzate.

Mai mult ca atât cum a stabilit și instanța de fond circumstanța faptul precum că Tanasoglo Olesea nu a negat faptul că până la intrarea în exercitarea funcției de demnitate publică a administrat o întreprindere care se ocupa cu exportul producție agricolă în Federația Rusă.

Prin urmare, Colegiul constată că în speță nu sunt întrunite condițiile pentru admiterea acțiunii de defăimare, iar instanța de fond în mod temeinic a respins acțiunea înaintată de Tanasoglo Olesea, or motivele invocate de reclamanta/ apelanta Tanasoglo Olesea, coroborate cu interesul public al informației expuse în cadrul interviului din 09 februarie 2018, nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire, reținând că în cadrul emisiunii respective nu au fost realizate decât judecăți de valoare.

Deopotrivă, libertatea de exprimare este consfinţită şi de articolul 10 din Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societăţile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Dreptul la libertatea de exprimare

reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăţi democratice, una dintre condiţiile de bază pentru progresul şi dezvoltarea oricărei persoane.

Astfel, articolul 10 din Convenţie se aplică nu doar în cazul „informaţiilor" sau „ideilor" inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferenţă, ci şi în cazul informaţiilor şi ideilor care şochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populaţie. Acestea sunt cerinţele pluralismului, ale toleranţei şi ale gândirii libere (broadmindedness), fără de care nu poate exista o „societate democratică". Aceasta înseamnă că orice „formalitate", „condiţie", „restricţie" sau „penalitate" impusă în această privinţă trebuie să fie proporţională cu scopul legitim urmărit (*cauza Handyside v. Regatul Unit*, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

În acest sens instanța de apel reține, în speță că, sub rezerva paragrafului 2 din art. 10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc, precum și privește nu numai conținutul informațiilor dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații.

La fel, instanța de fond corect a reținut că nu au fost stabilite careva temeiuri de drept, care limitează dreptul la libertatea de exprimare a opiniei de către pârâtul Dudnic Corneliu, or informația răspândită de către pârât/intimat constituie o judecată de valoare, iar judecățile de valoare nu constituie temei de tragere la răspundere juridică civilă în materie de apărare a onoarei, demnității și reputației profesionale.

Respectiv, Colegiul ajunge la concluzia că în speță expresiile folosite de pârât nu pot fi recunoscute ca fiind defăimătoare, Colegiul judiciar reține ca neîntemeiate pretențiile invocate cu privire la obligarea pârâtului de a dezminți relatările menționate cu privire la fapte și judecăți de valoare în cadrul emisiunii televizate la postul tv - NTV Moldova la emisiunea „Glavnîi Vopros" expusă despre apelanta Tanasoglo Olesea, obligarea prezentării scuzelor publice și dezmințirea informației răspândite care o discreditează.

Astfel, reieșind din probele examinate în cadrul judecării cauzei nu s-a constatat că, intimatul Dudnic Corneliu a răspândit informații defăimătoare, în privința apelantei Tanasoglo Olesea. Totodată, nu s-a constatat că exprimările acestuia au un caracter injurios.

În asemenea împrejurări, Colegiul judiciar consideră neîntemeiate argumentele apelantului privitor la netemeinicia hotărârii instanței de fond, or pe argumentele înserate mai sus, instanța de apel reține hotărârea Judecătoriei Comrat, Sediul Central din 12 decembrie 2022 ca fiind una legală și întemeiată.

Drept consecință, instanța de apel va respinge argumentele apelantei Tanasoglo Olesea cu privire la faptul că a prezentat probe precum că pârâtul a fost cel care a difuzat public la televiziune informații care o discreditează, ceea ce era fals, la fel nici pârâtul, nici reprezentantul acestuia nu au negat faptul difuzării unor informații care discreditează reclamanta, Or acestea nu pot fi acceptate ca temei de angajare a răspunderii intimatului pentru defăimare, așa cum o asemenea poziție ar duce la o limitare excesivă a libertății de exprimare, iar limitele ingerințelor în libertatea de expresie trebuie să fie minime, în cazul în care informația este furnizată publicului larg și prezintă un interes sporit în societate.

Urmează a fi apreciate critic argumentele apelantei precum că, instanța de fond a făcut trimitere la practica CEDO și la critica politică, or, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, au fost delimitate trei categorii principale de exprimări, acestea fiind: politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță *protecției exprimării politice*, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general.

Problemele identificate ca fiind de interes public general includ: examinarea cauzelor în justiție, mediul înconjurător, sănătatea publică, abuzul de putere din partea poliției, cruzimea față de animale, proasta gestionare a patrimoniului public, comportamentul ilegal al procurorilor, corupția funcționarilor de stat și activitățile entităților comerciale puternice (*Steel și Moris vs Regatul Unit*).

În consecință, Colegiul nu poate accepta argumentele invocate în cererea de apel, or acestea nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, ci un simplu dezacord al apelantei cu soluția instanței de fond.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul constată temeinicia soluției instanței de fond, argumentele apelantului fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus.

Având în vedere cele expuse, Colegiul judiciar consideră apelul declarat unul neîntemeiat, care urmează să fie respins, iar hotărârea primei instanțe urmează să fie menținută.

Studiind materialele cauzei civile, analizând argumentele apelului, Colegiul judiciar conform *art.art.385 - 390 Cod de procedură civilă,*

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat apelul declarat de *reclamanta Tanasoglo Olesea.*

Se menține *hotărârea Judecătoriei Comrat sediul Central din 12 decembrie 2022,* în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de de ***Tanasoglo Olesea*** ********** către ***Dudnic Corneliu *****,*** *intervenient accesoriu Comitetul*

Executiv al UTA Găgăuzia cu privire *la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale*.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei	*Judecător*	*Judecător*
Galina Vavrin	***Natalia Bondarenco***	***Ion Dănăilă***